

RÓWNANIA FALI ELEKTROMAGNETYCZNEJ

RÓWNANIA MAXWELLA

Prawo:	Postać całkowa	Postać różniczkowa
Gausa dla elektrostatyki	$\oint_S \vec{\mathbf{E}} \circ d\vec{\mathbf{A}} = \frac{q}{\epsilon_0}$	$\operatorname{div} \vec{\mathbf{E}} = \frac{\rho}{\epsilon_0}$
Gausa dla magnetyzmu	$\oint_S \vec{\mathbf{B}} \circ d\vec{\mathbf{A}} = 0$	$\operatorname{div} \vec{\mathbf{B}} = 0$
Ampere'a- Maxwella	$\oint_C \vec{\mathbf{B}} \circ d\vec{\mathbf{l}} = \mu_0 \left(i + \epsilon_0 \frac{d\Phi_E}{dt} \right)$	$\operatorname{rot} \vec{\mathbf{B}} = \mu_0 \left(\vec{\mathbf{j}} + \epsilon_0 \frac{\partial \vec{\mathbf{E}}}{\partial t} \right)$
Faraday'a	$\oint_C \vec{\mathbf{E}} \circ d\vec{\mathbf{l}} = - \frac{d\Phi_B}{dt}$	$\operatorname{rot} \vec{\mathbf{E}} = - \frac{\partial \vec{\mathbf{B}}}{\partial t}$

FAŁA ELEKTROMAGNETYCZNA w próżni

- Zakładamy, że $j=0$, $\rho=0$
- Równania Maxwella mają postać:

$$\operatorname{div} \vec{\mathbf{E}} = 0 \quad \longrightarrow \quad \nabla \circ \vec{\mathbf{E}} = 0$$

$$\operatorname{div} \vec{\mathbf{B}} = 0 \quad \longrightarrow \quad \nabla \circ \vec{\mathbf{B}} = 0$$

$$\operatorname{rot} \vec{\mathbf{B}} = \mu_0 \varepsilon_0 \frac{\partial \vec{\mathbf{E}}}{\partial t} \quad \longrightarrow \quad \nabla \times \vec{\mathbf{B}} = \mu_0 \varepsilon_0 \frac{\partial \vec{\mathbf{E}}}{\partial t}$$

$$\operatorname{rot} \vec{\mathbf{E}} = -\frac{\partial \vec{\mathbf{B}}}{\partial t} \quad \longrightarrow \quad \nabla \times \vec{\mathbf{E}} = -\frac{\partial \vec{\mathbf{B}}}{\partial t}$$

Wyprowadzenie równania fali EB

$$\nabla \times (\nabla \times \vec{E}) = -\nabla \times \frac{\partial \vec{B}}{\partial t} = -\frac{\partial}{\partial t} \nabla \times \vec{B}$$

ale $\nabla \times \vec{B} = \mu_0 \epsilon_0 \frac{\partial \vec{E}}{\partial t}$

czyli:

$$\nabla \times (\nabla \times \vec{E}) = -\mu_0 \epsilon_0 \frac{\partial^2 \vec{E}}{\partial t^2} \quad (1)$$

Korzystając z tożsamości: $\vec{a} \times (\vec{b} \times \vec{c}) = (\vec{a} \circ \vec{c})\vec{b} - (\vec{a} \circ \vec{b})\vec{c}$

$$\nabla \times (\nabla \times \vec{E}) = \underbrace{(\nabla \circ \vec{E})}_0 \nabla - \nabla^2 \vec{E} \quad (2)$$

Łącząc (1) i (2)
otrzymujemy:

$$\nabla^2 \vec{E} = \mu_0 \epsilon_0 \frac{\partial^2 \vec{E}}{\partial t^2}$$

Ogólne równanie fali:

$$\nabla^2 \Psi(\vec{r}, t) = \frac{1}{v^2} \frac{\partial^2 \Psi}{\partial t^2}$$

PRĘDKOŚĆ ROZCHODZENIA SIĘ FALI EB W PRÓŻNI

Podobnie dla pola magnetycznego $\nabla^2 \vec{\mathbf{B}} = \mu_0 \epsilon_0 \frac{\partial^2 \vec{\mathbf{B}}}{\partial t^2}$

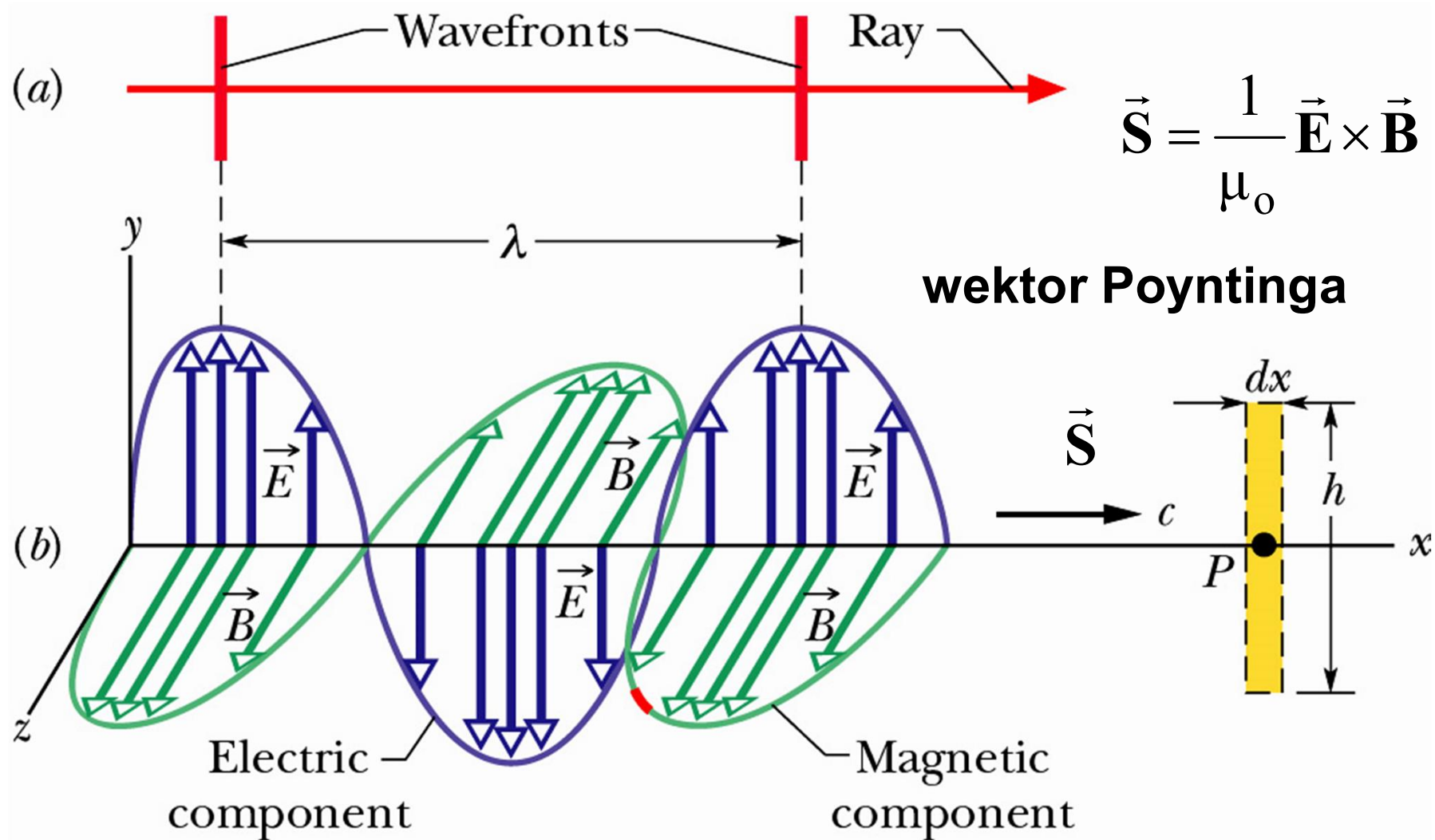
razem z $\nabla^2 \vec{\mathbf{E}} = \mu_0 \epsilon_0 \frac{\partial^2 \vec{\mathbf{E}}}{\partial t^2}$ stanowią równania fali elektromagnetycznej

Zaburzeniem ψ jest wektor natężenia pola elektrycznego $\mathbf{E}$ lub indukcji pola magnetycznego $\mathbf{B}$ a prędkość fali v jest określona wyłącznie przez stałe uniwersalne:

$$v = \frac{1}{\sqrt{\mu_0 \epsilon_0}} = c$$

prędkość fali EB (prędkość światła) w próżni można obliczyć teoretycznie $c \approx 3 \cdot 10^8$ m/s

Propagacja fali elektromagnetycznej

Podsumowanie

- Równania Maxwella w próżni mają charakter symetryczny dla obu pól
- Równania Maxwella przewidują istnienie fali elektromagnetycznej, która rozchodzi się w próżni z prędkością c
- Fala elektromagnetyczna ma charakter poprzeczny